

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA. SĖKMĖS ISTORIJS

2021 m.

Apie projektą

Gimtinė – žmogaus namai, užimantys ypatingą vietą jo gyvenime. Gimtas kraštas – erdvė, kurioje jis jaučiasi geriausiai. Tą patvirtina gyventi į kaimą sugrįžusių žmonių patirtys, neatsiejamoms be pamatinių vertybių: meilės gimtinei, žmogui, gamtai, bendruomeniškumo ir kūrybiškumo.

VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūros („Litfood“) Socialinio bendradarbiavimo skatinimo skyrius 2021 m. kovo – gegužės mėn. vykdė projektą apie miestą į kaimą iškeitusius ar į gimtąjį kraštą grįžusius lietuvius. Šio projekto metu buvo siekiama sužinoti ir publikuoti jų sėkmės istorijas.

Tai – žmonių pasakojimai, dar kartą primenantys visiems gerai žinomas tiesas apie idėjas. Jų turime visi, tačiau drąsos, laiko ar tiesiog noro jas įgyvendinti – anaiptol toli gražu nedaugelis. Ypač, kai tai susiję su kardinaliu gyvenimo būdo, aplinkos, namų, veiklos pakeitimu. Šių sėkmės istorijų autorių istorijos – ypatingos. Jose – visiškai atvirai apie baimes, abejones, rūpesčius ir malonų atradimų jausmą. Tiesa, skaitytojui akis užklius ir už kito labai svarbaus, visas istorijas vienijančio dalyko – bendruomeniškumo auginimo. Tam istorijos autoriai pasitelkė skirtingas priemones: vieni įgyvendina projektus, kuriais gražina, atnaujina vietovės parkus, įkuria vaikams žaidimų aikšteles, kiti visa tai puoselėja organizuodami edukacines veiklas, nepamiršdami nei suaugusių, nei mažųjų kaimo gyventojų.

Visos istorijos puikiai atkleidžia ir kitus šio projekto tikslus: padrąsinti lietuvius, ypač jaunus žmones, gyvenančius mieste ar užsienyje grįžti į kaimą, kuriame jie gimė ir augo, taip pat kitaip pažvelgti į aplinką, kurioje į gimtąjį kraštą sugrįžę žmonės iš naujo jame atranda gyvenimo pilnatvę, gerinti kaimo vietovių įvaizdį ir patrauklumą, pateikiant pačių gyventojų istorijas ir patirtis, geriausiai iliustruojančias ir atskleidžiančias pagrindinę projekto mintį – tai, kad Lietuvos kaime gera gyventi, ugdyti patriotizmą, pagarbą ir pasididžiavimą savo gimtuoju kaimu, miesteliu.

Kaip jiems tai pavyksta – atsakymą rasite šiose istorijose. Užtenka pasakyti tik tiek: klausykite savo širdies.

Malonaus skaitymo.

ŽMONĖS PRISIDEDA KUO GALI, KAD ČIA GYVENTI VISIEMS BŪTŲ KUO PATRAUKLIAU

*Triukšmingą Vilnių Mindaugas iškeitė į gimtąjį Dacijonų kaimą
Tauragės rajone.*

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Mindaugo Piečiaus šeimos
sėkmės istorija (Tauragės r.)

Dirbo ir gyveno Kanadoje, Amerikoje

Mindaugas Piečia – sūnus, tėtis, vyras, transporto inžinierius, projekto „Globali Tauragė“ koordinatorius, savivaldybės administracijos kultūros skyriaus darbuotojas, save apibūdinantis kaip meniškos sielos verslų žmogų. Karjerą pradėjęs gimtajame mieste susiviliojo didmiesčiu – Vilniumi. Kaip pats sako, jame yra didžiausia darbo rinka, miestas laisvas (niekas nesistebi dalykais, kurie mažame mieste būtų keisti), vyrauja daug kitų įvairiausių šiuolaikiškų dalykų ir veiklų.

Pasak Mindaugo, atvykus į sostinę teko sugaišti šiek tiek laiko, kol pavyko rasti tinkamą darbą. Tačiau darbas vis tik buvo nuobodus, ūpo nekėlė ir siūlytas vis didesnis atlygis už jį. Mindaugas nuolat rezgė planus kokį dar iššūkį sau metus. Netikėtai pasitaikė darbas draugų meksikietiško maisto vagonėlyje, tai buvo visiškai nauja sritis, kurios vyras mielai ėmėsi. Nors ne viskas buvo rožėmis klotas, patirties iš to įgavo. Tiesa, tuo metu jis taip pat buvo užpildęs ir paraišką Kanados vizai gauti (pagal programą Darbas ir atostogos Kanadoje vieneriems metams). Pasibaigus paraiškų teikimui Mindaugą pasiekė teigiamas atsakymas. Loterija lėmė jam sėkmę, draugai išvykimui neprieštaravo.

„Ir tai dar ne pabaiga, nepaisant to, jog žinojau, kad bent metams būsiu išvykęs, susipažinau su nuostabia mergina, sielos drauge“, – pasakoja Mindaugas.

Prieš išvykdamas į Kanadą vyras aplankė visą giminę, atsisveikino su artimaisiais, nes tada nežinojo, ar sugrįš namo. Laiku, praleistu Kanadoje ir Amerikoje nesigaili, linki ten apsilankyti kiekvienam.

„Kad ir kokia tautų mišrainė buvo Toronte, ten visi visiems tolerantiški. Į žmogų ten žiūrima pagarbiai, nesvarbu, kurio visuomenės luomo ar iš kokios šalies jis atvykęs“, – teigia Mindaugas. Tą, pasak vyro, labai norisi matyti ir Lietuvoje.

Toronte Mindaugas išbandė tris darbovietes. Ilgai netrukus jį aplankė ir mylimoji. Drauge pora leido tris mėnesius, per kuriuos keliavo ir iš arčiau pažino Amerikos platybes, aplankė merginos tetą Čikagoje bei draugus Kanzase, Kalifornijoje. Tiesa, pasilikti ten pora neplanavo – po minėtų savaičių grįžo į Lietuvą, kur jų laukė vėl naujas etapas, nauja pradžia.

Teko viską pradėti iš pradžių

Naują etapą Mindaugas su mergina pradėjo ne tik nuo naujo darbo ir namų paieškos – netrukus pora pradėjo savarankišką medžio ir veltinio dirbinių verslą. Šiuos įvykius lydėjo vestuvės, vėliau – šuns įsigijimas bei dukros gimimas.

Viskas klostėsi sėkmingai: šeima, neblogas darbas miesto savivaldybėje, tačiau ypatingos laimės sostinėje Mindaugas nejautė.

Pradėjau žvalgytis būsto ir supratau, kad šiuo metu nebūtina kurti gyvenimo sostinėje. Tauragėje pasitaikė įdomios pareigos savivaldybėje, dalyvavau konkurse ir jį laimėjau, tai buvo viena iš kertinių priežasčių keliauti atgal į gimtinę“, – pasakoja Mindaugas. Tiesa, įtakos sprendimui padarė ir žinojimas, kad Tauragėje galės pasinaudoti subsidija būstui įsigyti.

Ir štai, pagyvenus beveik metus būstą įsigijo ne bet kur, o tame pačiame Dacijonų kaime, kuriame gyveno didžiąją gyvenimo dalį.

Perkėlė ir verslą

Mindaugo teigimu, apsiprasti grįžus nebuvo sunku: kaimelis yra prie pat Tauragės, čia įsikūrusi šauni bendruomenė, aplink – galybė gražios gamtos.

„Galbūt žmonai čia kiek nuobodžiau nei būnant kitur, bet esant galimybei stengiamės aplankyti artimuosius kituose miestuose“, – pasakoja Mindaugas.

Į gimtinę vyras perkėlė ir savo verslą „Varnos daiktai“: gamina baldus, veltinio krepšius, rankines ar gaminius pagal specialius užsakymus. Jų vis daugėja, todėl vis dažniau vyras svarsto apie naujo komandos nario - siuvėjos samdymą.

Kalbėdamas apie prisiminimus, vyras pastebi: nuo to laiko, kai pirmą kartą iš čia išvažiavo, daug kas pasikeitė: susitvarkė aplinka, pastatai, kai kurios gatvės ar šaligatviai, atsirado naujesnis apšvietimas. Gerų žodžių Mindaugas negaili ir bendruomenei, kuri jau kurį laiką esanti stipri.

„Didžiausia padėka pirmininkei ir bendruomenės aktyvui. Žmonės prisideda kuo gali, kad tik čia gyventi visiems būtų kuo patraukliau. Nesant pandemijai čia vyko įvairūs užsiėmimai, dabar stengiamasi juos perkelti į virtualią erdvę, prie ko, atrodo, taip pat visi prisitaikėme“, – pasakoja vyras.

Su kaimo gyventojais Mindaugas sutaria gerai, todėl integruotis į gyvenimą nebuvo sunku. Šiuo metu Mindaugas dirba Tauragės savivaldybėje kultūros skyriaus specialistu, koordinuoja Globalios Tauragės projektą, kitaip tariant dirba su išveiviais ir grįžusiais, suteikia jiems informacijos, padeda integruotis, organizuoja veiklas.

Parką prikėlė naujam gyvenimui

Vos tik grįžęs į Dacijonus Mindaugas ėmėsi iniciatyvos sutvarkyti apleistą upelio parką. Taip pat sužinojo, kad anksčiau ten stovėjo vandens malūnas. Vyras ragino žmones, kvietė į talkas, rašė žinutes. Nors iki projekto pabaigos dar liko nemažai nuveikti, tačiau rezultatas šiuo metu akivaizdus, tikimasi per šiuos metus pajudėti dar toliau.

Kuo Mindaugas džiaugiasi labiausiai? Vyras atviras: labiausiai džiugina sveika šeima, artimųjų palaikymas, supratingumas ir pagalba, penkių šunyčių vada ir ateities planai – jų vyras turi labai daug. Tiesa, Mindaugą liūdina kai kurių žmonių tolerancijos trūkumas ar kiti klausimai, kurie kitose šalyse yra seniausiai išspręsti ir priimti.

„Tačiau mes, lietuviai, esame kantrūs žmonės, tik kartais pernelyg kantrūs. Per penkerius metus gyvenimas keitėsi daug kartų, tačiau tai davė daugybę įvairios patirties. Ateityje jis taip pat neišvengiamai keisis, bet tame nematau nieko blogo. Pokyčiai verčia judėti pirmyn, todėl linkiu jų nebijoti, priimti sprendimus ryžtingai ir nesižvalgyti atgal. Galbūt ten iš kur kažkada išvykote dabar Jūsų siaubingai trūksta“, – pasakojimą baigia Mindaugas.

GRĮŽUS Į KAIMĄ ĮGYVENDINO 10 PROJEKTŲ

Netrukus 26-ąją gimtadienį švęsianti Raminta Karauskienė įsitikinusi: ne viską gyvenime lemia pinigai. Po studijų sostinėje ji grįžo į gimtąjį Semoškų kaimą, kuriame ūkininkauja ir tęsia visuomeninę veiklą. Pastarajai moteris negaili laiko ir jėgų – viską atperka drauge su kaimo bendruomene pasiekti rezultatai, gyvenimą gimtinėje paverčiantys patogesniu ir malonesniu visiems.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Ramintos Karauskienės sėkmės
istorija (Lazdijų r.)

Studijos Vilniuje, visuomeninė veikla gimtajame krašte

Balandžio 28 dieną gimusi Raminta gimtąjį kaimą paliko baigusi mokyklą. Studijoms Vilnių pasirinkusi mergina baigė buhalterinės apskaitos specialybę dvejose aukštosiose mokyklose: Vilniaus kolegijoje ir Mykolo Romerio universitete. Didžiąją laiko dalį ji leido sostinėje, tačiau neužmirštas buvo ir gimtasis kaimas: dar būdama studente Raminta tapo jaunąja ūkininke ir jau septynerius metus drauge su tėvais ūkininkauja.

Raminta drąsiai galėtų būti pavyzdys tiems, kurie norėtų išmokti ne tik laiko planavimo, bet ir tinkamo prioritėtų skirstymo: studijų metais mergina pradėjo ir visuomeninę veiklą savo gimtojo krašto labui. Jame 2016-aisiais ji buvo išrinkta Kapčiamiesčio seniūnijos seniūnaite, o nuo 2017 metų – Kapčiamiesčio bendruomenės pirmininke.

Save vadina kaimo vaiku

Baigusi studijas Raminta grįžo gyventi į kaimą: „gyvenimas mieste ne man, esu kaimo vaikas“, – teigia ji. Supratusi, kokias galimybes turi kaimo bendruomenės, jauna moteris pradėjo organizuoti įvairias veiklas bei šventes Kapčiamiesčio gyventojams.

Tiesa, į jas Raminta stengėsi įtraukti vis daugiau savo krašto žmonių. Būdamą aktyvi, drąsi, pilietiška, kūrybinga, sumani ir nevengianti sunkumų ji bendruomenės „vairą“ perėmė į savo rankas.

„Pradžią buvo sunki. Ne paslaptis, kad dažnai tenka kovoti su „vėjo malūnais“, imtis nepopuliarių sprendimų, keisti įsisenėjusius stereotipus, išklaudyti kritiką, kandžius skeptikų priekaištus. Dažnas jaunas žmogus tiesiog nesusidorotų su tokiais iššūkiams, nusiviltų, galbūt nuleistų rankas, bet aš ėjau į priekį, dairydama pagalbos iš šono, dažnai jos nesulaukdama, bet nesustodama“, – pasakoja Raminta.

Moteris džiaugiasi: pasitelkiant šiuolaikines technologijas bendruomenės nariai ir visi miestelio gyventojai visuomet operatyviai informuojami apie vykdomas veiklas, organizuojamus renginius. Žmonės tai mato, girdi ir geranoriškai prisijungia, padeda. „Didžiausia varomoji jėga yra mano šeima ir didelė bendruomenės narių komanda“, – teigia Raminta.

Projektinė veikla

Per 3,5 metų pirmininkės iniciatyva Kapčiamiesčio bendruomenė įgyvendino 10 projektų (2 šiuo metu dar vykdomi). Pasiektų rezultatų sąrašė: sutvarkytas ir išpuoselėtas parkelis šalia autobusų stotelės, pastatytas ženklas „Kapčiamiestis“ ir ženklas „Kapčius“. Taip pat buvo sukurtas bendruomenės logotipas, vėliava, suvenyrai ir internetinis puslapis „Mano Kapčiamiestis“. Vykdamą projektą „Bendruomenė viena šeima“, suorganizuota Kapčiamiesčio bendruomenės 15-os metų veiklos šventė, edukacinė kelionė „Anykščių krašto lobiai“, šeimų šventė „Bendruomenė viena šeima 2019“ ir Kapčiamiesčio bendruomenės sąskrydis, skirtas susitikimui su kaimyninėmis bendruomenėmis. Projektas „Mes kartu“ padėjo įsigyti sulankstomų kėdžių ir stalų. Pernai įgyvendinti projektai skatino bendruomeniškumą: „Kapčiamiestiečių sąskrydis“, gerosios patirties kelionė į Pakruojį, aplankyta Guostagalio kaimo bendruomenė, Pakruojo dvaras, padėkos vakaras bendruomenės nariams. Taip pat, praėjusiais metais įgyvendintas projektas, kurio metu Kapčiamiesčio kapinėse įrengti 3 stovai su įrankiais kapinių priežiūrai.

Didžiausi projektai: „Kapčiamiesčio bendruomenės namų įrengimas pritaikant visuomenės poreikiams“ ir biudžeto projektas, skirtas Kapčiamiesčio miestelio centrinės aikštės infrastruktūros gerinimui. 2020 m. laimėtas projektas „Bendruomeniškumas mus vienija“, kurio dėka šiais metais bus įgyvendinamos 4 veiklos: Šeimos šventė 2021, Kapčiamiesčio bendruomenės sąskrydis baidarėmis, gerosios patirties kelionė į Kauną ir eglutės įžiebimo šventė 2021.

Ne viską gyvenime lemia pinigai

„Savo atvirumu, atkaklumu, jaunatvišku ryžtu ir noru padaryti mūsų gyvenimus gražesnius, galima įrodyti, kad ne viską gyvenime lemia pinigai. Dirbu neatlygintinai, aukodama savo laiką, jėgas ir pinigus. Manau, kad kaimai dar ilgai išliks, kol juose liks ar sugrįš gyventi drąsūs, veiklūs ir ryžtingi žmonės“, – pasakojimą baigia Raminta.

GAL TURĖSIME MAŽIAU, BET BŪSIME KARTU

Nedideliame Kelmės rajono Butkiškės kaimelyje auga apie 30 vaikų (iki 14 metų) ir gyvena 52 jauni žmonės (jų amžius nuo 14 iki 29 metų). Bendruomenės pirmininkė, Kelmės krašto partnerystės vietos veiklos grupės finansininkė Kristina Bertašienė sako, jog kaime nėra nė vieno parduodamo namo. Vienai jaunai šeimai įsikūrus Butkiškėje, čia pastogės jau ieško ir jų giminaičiai. Puikus pavyzdys ir pačios Kristinos šeima: ji drauge su vyru Devidu gyvena ir dirbo Klaipėdoje. Tačiau gimus vaikams pakeitė požiūrį ir grįžo į gimtinę.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Kristinos ir Devidos Bertašių
sėkmės istorija (Kelmės r.)

Artumo jausmas

Klaipėdoje pora buvo įsikūrę: turėjo namus ir darbus. Šeima augina 5 vaikus – tris savo sūnus ir globoja dvi sesutes. Moteris gimė ir augo Butkiškėje, ūkininkų šeimoje. Jos vyras Devidas – taip pat kilęs iš Kelmės rajono, nedidelio Žalpių bažnytkaimio. Susituokusi jauna pora gyveno Klaipėdoje. Devidas dirbo tolimųjų reisų vairuotoju, Kristina – buhalterė įmonėje. Paėmę paskolą iš banko, minėtame mieste nusipirko butą. Gimus sūneliui Eividui, Kristina vis daugiau laiko praleisdavo Butkiškėje, pas tėvus. Vyras būdavo komandiruotėse. Leidžiamas laikas kaime padarė savo: tapusi mama Kristina vis nenoriau grįždavo į Klaipėdą. Butkiškėje moteris jausdavo ramybę ir laisvę.

Gimtinėje skraido gandrai

Kai gimė antrasis sūnus Emilis, abu su vyru nutarė grįžti į Butkiškę. „Pagalvojome, gal turėsime mažiau, bet būsime kartu. Vyriui nereikės trankytis po svetimas šalis. Vaikai kasdien matys tėtį. Sprendimas pasiteisino. Pardavę butą Klaipėdoje, atidavėme paskolą bankui, o už likusius pinigus nusipirkome namą Butkiškėje. Nė akimirkos nesigailėjome savo sprendimo“, – tikina Bertašiai.

Kristina gavo buhalterės darbą Jevgenijaus Kurganovo įmonėje Kelmėje, o nuo 2019 m. liepos dirba finansininke Kelmės krašto partnerystės vietos veiklos grupėje, vyras įsidarbino jos uošvių ūkyje. Jis myli gyvulius ir žemę – čia atrado save.

Butkiškėje gimė ir trečiasis Bertašių sūnus Einoras. Nuo praėjusių metų rugpjūčio jauna šeima globoja 2 mergaites – sesutes. Taip nusprendė ne vien todėl, kad savos dukrelės taip ir nesusilaukė.

„Tas noras man kilo, atėjo iš vaikystės, – sako Kristina. – Mano krikšto tėvai globojo mergaitę. Tuomet pagalvojau, jog ir aš, nesvarbu, kiek beturėčiau savų vaikų, priglausiu ir išauginsiu tikriesiems tėvams nereikalingą vaiką“.

Gimtas kaimas gražėja

Kristina džiaugiasi, jog jos gimtas kaimas kasmet jaunėja. Bukiškės sužavi ne vien jos gimines: ramų, gražų kaimelį vaikų auginimui vis dažniau pasirenka didžiuosius miestus paliekančios jaunos šeimos. Daug ką iliustruoja ir tai, kad Butkiškėje nėra nė vieno tuščio namo. O buvo laikas, kai mokykloje neliko nė 15 mokinių. Todėl ją uždarė. Moteris prisimena, jog dėl to buvo šiek tiek kalti ir patys gyventojai. Paūgėjusius vaikus ėmė leisti į miesto mokyklas. O ir ji pati nuo septintos klasės mokėsi Kelmės „Aukuro“ vidurinėje mokykloje. Panašiai sparnus kilnojo ir kiti. Ištuštėjusiame mokyklos pastate prieš 10 metų įsikūrė bendruomenė. Prieš trejus metus bendruomenės pirmininke išrinkta Kristina organizuoja karaokės vakarus, Kovo aštuntosios šventes. Jose koncertavo atlikėjos Laima Žemaitytė, Vitalija Katunskytė, grupė „Jonis“, kapela „Mingė“. Rengiamos ir mažosios velykėlės ir kiti renginiai, skirti kaimo gyventojams.

Kad Butkiškės kaimo vaikams būtų kur leisti laiką, bendruomenės pirmininkė parengė porą projektų. Vieną jau įgyvendino – pagal 2020 metų nacionalinę paramą kaimo bendruomenių veiklai gauta parama projektui „Laisvalaikio ir poilsio aikštelės įrengimas prie Butkiškės bendruomenės namų“. Prie bendruomenės namų buvo įrengta poilsio zona: pastatyta pavėsinė su baldais, sūpuoklės.

Pačiame darbų įkarštyje įgyvendintas ir kitas projektas „Laisvalaikio ir sporto erdvės jaunimui kūrimas Butkiškėje“. Projekto metu planuojama atnaujinti krepšinio aikštelės dangą ir pakeisti senus krepšinio stovus. Jau įrengta ir vaikų žaidimo aikštelė bei keli lauko treniruokliai.

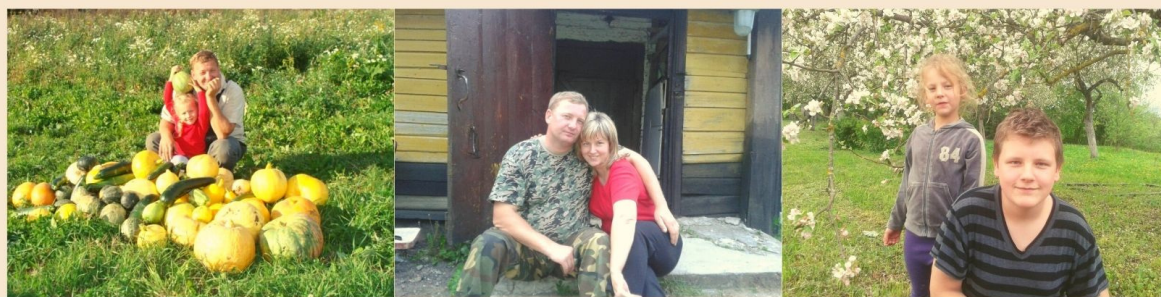
„Man patinka dirbti savo gimtinės žmonių labui. Yra daug žmonių, iš kurių visuomet sulauksi pagalbos. Yra ir tokių, kurie pasišaipė. Bet man vis tiek jie savi. Žinau, kaip su kuriuo kalbėti, su kuo galiu pajuokauti, o su kuo tik rimtai šnekėti. Tuo ir žavus gyvenimas gimtinėje.“ – pasakojimą baigia Kristina.

„JAUČIU, KAD KAŽKAS TRAUKIA TON VIETON, PASIRODO NE MANE VIENAŲ – VYRAS JAU MINTIMIS TAIP PAT TOJE SODYBOJE“

7 metai – tiek laiko du vaikus auginantys Andrius ir Birutė jau gyvena kaime. Sostinės daugiabutį šeimą iškeitė į trobą be vandens, tualetu ir kitų patogumų. Tačiau būtent čia, kaime, jie įgijo laisvę. Ir, kaip teigia pašnekovė, nėra nieko neįmanoma: šiandien jie džiaugiasi kokybišku, ramiu gyvenimu.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Birutės ir Andriaus Pekarskų
sėkmės istorija (Molėtų r.)

Niekada nenorėjo gyventi ten, kur ribojama laisvė

„Esame keturių asmenų šeima: vyras ir tėtis Andrius (45 m.), aš – žmona ir mama Birutė (43 m.), sūnus Deividas (21 m.) ir dukrytė Aurelija (13 m.). Prieš gerus 7 metus gyvenome su tėvais Lietuvos sostinėje Vilniuje, daugiabutyje, kur daug šurmulio, žmonių, vaikų, rasių, galimybių, būrelių, tačiau... nėra laiko pačiam su savimi ir su tau artimu žmogumi: bėgi, leki, sukiesi tarsi voverė rate, o bute esi tarsi narve – neduok Dieve vaikai palakstys vakare nuo sienos iki sienos, o ir patys vaikščiojome tarsi ant pirštų galų, nes... viskas girdisi – esi „skruzdėlyno“ dalis. Mes, kaip ir daugelis šeimų, norėjome palikti tėvų lizdą ir skristi kitur. Vyras niekada nenorėjo gyventi, kur yra ribojama laisvė, t. y. labai arti kaimynai, tad jo įtaka buvo nemaža šiam sprendimui, bet ne vien tai lėmė mūsų emigravimą iš sostinės daugiabučio į kaimo trobą be vandens (neskaitant šulinio), tualetu, ir kitų patogumų. Ilgai ieškojome to, kas mums patiktų, žinoma, įtakos turėjo ir finansinė padėtis – pinigų sukaupe mes neturėjome“, – pasakoja Birutė. Ilgai ieškojo to, kas patiktų

Ir štai – rado sodybą Molėtų rajone, nusprendė apžiūrėti nors iš tolo, pasitelkiant „Google Maps“ žemėlapi. Po poros dienų nuvažiavo apžiūrėti, savininkams leidžiant pasivaikščiojo po sodybą.

„Jaučiu, kad kažkas traukia ton vieton, pasirodo ne mane vieną – vyras jau mintimis taip pat toje sodyboje, – sako Birutė. – Pasikalbėjome su vaikais, dukrai buvo 6, sūnui 14 metų. Šeima nuvažiavo dar kartą, susitiko vietoje su pardavėju, dar kartą apžiūrėjo ir grįžę namo turėjo priimti sprendimą, kuris turėjo įtakos ne tik mums, bet ir mūsų vaikams, todėl jų nuomonė šiuo klausimu buvo labai svarbi. Labai nustebino tai, kad atžalos apsidžiaugė ir pritarė mūsų pasirinkimui gyventi kaime. Na, o toliau prasidėjo pinigų rinkimas (apie tai būtų galima parašyti jau kitą istoriją)“.

Neįmanomų dalykų nėra

Pekarskų šeima įsigijo sodybą kaime: senas namas, kūrenamas malkomis, ūkiniai pastatai, šulinys, lauko tualetas. Pasak Birutės, jų pasirinkimą gyventi kaime daug kas vertino itin skeptiškai, o kaimo gyventojams jų emigravimas asocijavosi su prasta padėtimi sostinėje, kadangi vietiniams Vilnius siejasi su didelėmis finansinėmis galimybėmis bei geresnio gyvenimo įvaizdžiu. Žinoma, mieste daugiau tobulėjimo galimybių vaikams, darbo galimybių, bet kaip jau minėjo moteris – neįmanomų dalykų nėra – sūnus studijuoja, jau savarankiškai planuoja savo veiklas ir nuvykimą į kitas erdves, o dukrą tėvai nuveža ir į mokyklą, ir į būrelius – tame tėvai nemato jokios bėdos. „Taip, daugiau susiplanuoti reikia, degalų daugiau išnaudojam vežiodami, bet kam tada dirbam? Dauguma išgirdę žodį „kaimas“ mato žmogų žemiau už save, gyvenantį mieste, bet juk ne vietovės pavadinimas daro žmogų vienokį ar kitokį“, – teigia moteris.

Svarbiausia – žmonių nuoširdumas ir paprastumas

Birutė – kūrybinga asmenybė, turinti ne vieną profesiją bei nemažai pomėgių ir veiklų, mielų jos širdžiai. Ji įsitikinusi: svarbiausia yra žmonių nuoširdumas ir paprastumas. Moteris dirba kitoje, 38 km nuo namų nutolusioje vietovėje, tačiau randa laiko papildomoms veikloms: veda edukacijas darželiuose, įmonėse, bendruomenėse, pradėjo rengti vasaros stovyklas vaikams gyvenamojoje vietovėje. Su malonumu, kiek gali, ji prisideda ir prie kaimo bendruomenės. „Manau reikia tik netingėti, neprarasti optimizmo, nuolat tobulėti ir būti žmogumi tikrąją to žodžio prasme ir taip realizuosi save visur – ir mieste, ir kaime“, – pasakoja Birutė. Moters šeimoje puoselėjamos tikrosios žmogaus vertybės, o būnant gamtoje jos dar labiau atsiveria.

„Gyvenant kaime tikrai yra daugiau laiko bendravimui su šeima, bendrų veiklų, pasibuvimų, pasivaikščiojimų, apsikabinimų.

Mažiau pykčio, nes galima išeiti iš „dėžutės“ į sodą, įkvėpti pilnus plaučius gryno oro, pasiklausyti paukščių čiulbėjimo ar upelio čiurlenimo, pamatyti parskrendančius pavasarį paukščius ar žiemą apšerkšnijusius medžius, stebėti grakščias stirnas, valgančias nesugrėbtus obuolius po obelimi.

Jau 7 metai, o mes dar kuriamės, bet ar tai svarbu? Svarbu, kad mes esam visi kartu ir kiekvienas atskirai kaip asmenybė, kad džiaugiamės gyvenimo akimirkomis ir mėgaujamės gamtos dovanomis“, – pasakojimą baigia Birutė.

TO JŲ PLANUOSE NEBUVO, TAČIAU VISKĄ PAKEITĖ VIENA PRIEŽASTIS

Alytaus daugiabutyje gyvenę Rita ir Arnas Lukšiai dairėsi sodybos savaitgaliui. Alytaus rajone Santaikos kaime įsigiję sodybą užveisė paukščių, triušių ir avių. Prie viso šito pora dar ir pradėjo auginti sužeistą gandrą. Minėtą ūkį palikti visai savaitei be priežiūros tapo neįmanoma. O ir širdis, pasak sutuoktinių, traukė į naująjį namą, kurie galiausiai virto jų namais. Be kasdienių darbų jie dar ir šoka ir vietos šokių kolektyve „Narputis“.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Ritos ir Arno Lukšių šeimos
sėkmės istorija (Alytaus r.)

„Nupirkome sodybą prieš šešerius metus, norėjome seniai, bet kol dukra gyveno namuose, tiesiog nenorėjome vaiko išvežti į kaimą, tai gyvenome bute, o kai dukra išvažiavo studijuoti, susitarėme taip pakeisti gyvenimą, kaip mums atrodė teisinga“, – pasakoja Rima.

Sodybos paieškos užsitęsė beveik trejus metus. Visa istorija apie jų pasirinkimus ir požiūrį – iš pačių sutuoktinių lūpų Danieliaus Jakubavičiaus video medžiagoje - https://www.youtube.com/watch?v=v_oVHXTj4ZM

„STENGIUOSI BŪTI NAUDINGA, DŽIAUGIUOSI, KAI ESU REIKALINGA. BŪTENT GYVENDAMA KAIME, AŠ SAVE PAŽINAU GERIAU, DAUG VISKO IŠMOKAU, GALVA PRISIPILDĖ ĮVAIRIAUSIŲ IDĖJŲ, SUPRATAU, KIEK DAUG AŠ GEBU IR GALIU!“

Rasa gimė ir užaugo Druskininkų mieste. Tačiau tapusi pakankamai savarankiška važinėti autobusais, pasitaikius progai, su didžiausiu noru važiuodavo pas senelius, į kaimą. „Ten viskas kitaip, ten jaučiuosi laisvesnė“, – pasakojimą pradeda moteris. Užaugusi, suaugusi, gavo galimybę išvažiuoti į užsienį. Jungtinėje Karalystėje ji gyveno 7-erius metus. Pasak Rasos, ten nebuvo taip paprasta, nes visada lydėdavo ilgesys namams. Ir vieną dieną jis pasidarė toks stiprus, kad susikrovusi daiktus, paėmusi dukrą už rankos, grįžo – NAMO.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Rasos Martinonytės sėkmės
istorija (Druskininkų r.)

Namai – Jovaišių kaimas

Dabar jų namai yra Jovaišių kaimas. Čia gyventojų nedaug, visi vieni kitus gerai pažįsta, esant reikalui padeda. Rasa tapo seniūnaite ir tai parodo, kad šio kaimo žmonės noriai pasitiki jaunais žmonėmis ir tai labai džiugina! „Esu viešbučio, esančio Druskininkuose, ekonomė, laisvu metu užsiimu įvairiais darbais – nuo keptos duonos tortų gamybos iki baldų pervilkimo“, – pasakoja moteris. Esant galimybei susitinka su kaimo gyventojais: darbams, šventėms, bendriems pasibuvimams. Visi kartu eina į žygius, daro rankdarbius Kalėdoms ir Velykoms. „Stengiuosi būti naudinga, džiaugiuosi, kai esu reikalinga. Būtent gyvendama kaime aš save pažinau geriau, daug visko išmokau, galva prisipildė įvairiausių idėjų, supratau, kiek daug aš gebu ir galiu! Čia ilgesiui vietos ir laiko nebėra“, – teigia ji.

Kaime gyventi gera

„O kaime gerai, ir džiaugtis yra kuo...Pavasario rytais pro pravirą langą žadina ne automobilių spūstys, o čiulbantys paukščiai. Po karštos vasariškos dienos vakare galima paklausti lietaus lašų barbenimo į langą...Žiemą pamatyti stirnas apsnigtuose soduose... Rudenį grožėtis spalvingais gamtos paveikslais“, – pasakojimą baigia Rasa.

„NAMAI TEN, KUR APSTU PRAEITIES SENTIMENTŲ“

Prieš aštuonerius metus Garbulių šeima nusprendė grįžti į gimtąjį Švenčionių miestą. Gyventi su tėvais nebuvo jų didžioji svajonė. Tuomet tik baigę mokslus, neturėjo galimybės įsigyti svajonių namo. Švenčionių rajone Jolitos šeima turėjo paveldėjusi senelių namą Seno Strūnaičio kaime. Tuščias ir nykus jis gyventojų laukė net penkerius metus. Pasitarę su savo tėvais, broliais, gavo pritarimą atgaivinti sodybą ir joje apsigyventi.

GERI PAVYZDŽIAI UŽKREČIA

Jolitos ir Eriko Garbulių šeimos
sėkmės istorija (Švenčionių r.)

Vieta – artima širdžiai

Jolitos vyras Erikas – darbšti asmenybė. Iš prigimties mėgo ir iki šiol mėgsta kurti įvairius dirbinius iš medžio, tad nepastebimai visas laisvalaikis persikėlė į sodybą. Pirmųjų metų visi savaitgaliai, darbo dienų vakarai buvo skirti senų pastatų, priestatų griovimo darbams. Fiziškai dirbti padėjo ir artimieji. „Neslėpsiu, kad pasirinkta vieta bent jau man pačiai tikrai apipinta sentimentų. Nuo mažų dienų mane pačią prižiūrėjo seneliai. Vasaros atostogos taip pat praleistos tame pačiame kaime. Turėjau draugų ratą. Su kai kuriais bendraujame iki šių dienų, nors gyvename ne vieno šimto kilometrų atstumu. Bene pusės kaimo keliukai ir takai išvaikščioti, žinomi, artimi ir brangūs. Tad vieta gyventi nuolat – artima širdžiai, – sako Jolita. – Po metų trukusių pačių nešvariausių, sunkių ir ne tiek įdomių darbų po truputį šeima pajudėjo į priekį. Nuo pat pradžių „lipdėme“ lėtai. Iš vienos pusės tai lėmė finansai ir laiko stoka, iš kitos – noras viską kurti savo rankomis. Daugiausia įdirbio įdėjo vyras. Planavo, kūrė, pirkė, dirbo. Aš buvau ir iki šiol esu daugiau dekoratorė, užpildžiusi visus kampus smulkmenomis.“ Garbuliai gyventi persikėlė prieš septynerius metus, kai dukrelei Augustei buvo vieneri metukai. Ji iki šiandien didžiuojasi tuo, ką sukūrė tėtis.

Rodo draugėms nuotraukas, kaip aplinka atrodo anksčiau, kviečia į svečius ir demonstratyviai parodo erdvę aplink namus. Nors draugų aplinkui nėra, iki miesto reikia pavažiuoti. Kita vertus, net ir mažiausieji šiandien randa išeičių. Bendrauja populiariuoju nuotoliniu būdu...

Visi jaučiasi savo vietoje.

Grįžtant prie vyriškojo įdirbio, Erikas čia jaučiasi gerai. Pats dirbdamas daug ką išmoko. Taip pat džiugina ir tai, kad turi kur save realizuoti. Ši vieta Garbulių šeimai – unikali ir tuo, kad visi čia jaučiasi savo vietoje, o užsukę svečiai niekada neskuba išvažiuoti.

Žinoma, kas gyvena nuosavuose namuose, tikrai žino, kiek darbo turi įdėti šeiminkai, kad į kiemą būtų malonu užėiti ir nesinorėtų išeiti. „Pati neįsivaizduoju kasdienybės be namų ūkio darbų ir buities, kuri bent kol kas man patinka. Būtų nelogiška nuspręsti gyventi kaime, jeigu fiziškai dirbti nebūtų malonu. – teigia Jolita. – Būna dienų, kai apima neviltis, jog niekada darbai nesibaigs, tačiau gal tai ir teikia jėgų bei ryžto eiti pirmyn. Kartais būna ir taip, kad abu dirbame su vyru skirtinguose kiemo kampeliuose, skirtingus darbus ir beveik nesusitinkame visą dieną. O vakarę, kai jau nebepavelkame kojų, pajuokaujame prasilenkdami, kad gyventume dabar Vilniaus daugiabučio devintame aukšte ir džiaugtumėmės laisvu laiku. Tačiau tai būna tik savotiškas pasijuokimas patiems iš savęs.“ Jokių būdu šeima nenorėtų grįžti į didmiestį. Nebent situacija pradėtų prastėti, dėl darbo vietų sumažėjimo, rajone.

Smulkmenos įgauna vertę

Jolita, pasakodama apie senelius, sako, kad ypatingų senovinių dalykų neperėmė. Vieną kitą smulkmeną... Abu seneliai buvo darbštūs žmonės. Ūkyje ir buityje – ypatingai. Šeima toje pačioje vietoje turi daržą, kuriame praleidžia didžiąją laisvalaikio dalį, seną sodą, kurį tikisi išlaikyti kuo ilgiau. Sėja, daržovių sandėliavimas ar rauginimas Garbuliams nėra svetimi dalykai. Jolita labiausiai gailisi, kad nespėjo išmokti itin skanių senelės spurgų recepto, vis atidėliodavo, o paskui jau buvo per vėlu... Vieną nedidelę tradiciją moteris perdavė ir savo šeimai – grįžus iš pirties, visada privalu pasakyti „Ačiū už pirtį“. Anksčiau, niekas grįžęs į namus, neįeidavo nepasakęs šių žodžių. Rodos, tai visiška smulkmena, tačiau kai žinai, iš kur atėjusi, ji įgauna kitą vertę. O didžiausias pasiekimas – tai apsigyvenus šiuose namuose. „Gyventi čia gera, nėra lengva, tačiau visada norisi skubėti į namus, kažką kurti, daryti ir matyti sau mielą rezultatą. Tikrai nesakau, kad tai prabangūs, šiuolaikiški namai su išpuoselėta aplinka. Tikrai ne. Madų ir didelių investicijų mums nereikia. Visa vertė to, ką turime, yra mano šeimos viduje. Išjausta... Ir labai tikiuosi, kad bus perduota ir ateities kartoms.“ – teigia moteris.

Tuščių namų daugiau negu gyvenamų

Aplinka, kurioje gera, tai dar ne viskas. Juk žmogui reikia žmogaus. Dabar situacija tokia, kad kaime tuščių namų daugiau negu gyvenamų. „Su vyru dirbame valstybinėse įstaigose, aplinkosaugos srityje, esame tuo pačiu ir kolegos, tad grįžę į namus po darbo, turime puikią galimybę pasislėpti nuo šurmulio ir užsiimti kiekvienas savo mėgstama veikla. Džiaugiuosi ir tuo, kad likimas nubloškė dirbti taip pat kaime, nuostabios gamtos apsuptyje tarp puikių žmonių. Tad visa tai, ką turiu, drąsiai galiu vadinti pilnatvės jausmu.“ – pasakojimą baigia Garbulių šeima.